

מדינת ישראל

המוסד למוזיעין ולתפקידים מיוחדים

7 מאי, 2026

כבוד שופטי בית המשפט העליון,

הנדון: אלוף, רומן גופמן – התייחסות לבקשת בית המשפט העליון בעינינו

הופעתי בפני וועדת השופט גרוניס, והבעתי בפני חברי הוועדה את התנגדותי למינוי אלוף רומן גופמן לתפקיד ראש המוסד, זאת בשל ייחודיות ורגישות התפקיד ומיעוט גורמי הבקרה על החלטות ראש המוסד. אדם שפעל באופן המתואר במקרה של הנער אלמקייס איננו מתאים לתפקיד ראש המוסד, עלול לסכן את עובדיו ואיננו עומד בסטנדרט טוהר המידות הנדרש לתפקיד זה. אטען שלא לא משנה אם גופמן ידע או לא ידע על ההפעלה ותוצאותיה, בשני התרחישים הוא נקט באופן שמצביע על כך שהוא אינו ראוי לעמוד בראשות המוסד למוזיעין ותפקידים מיוחדים.

המוסד פועל ללא "חוק מוסד", ללא וועדה מפקחת כמו "וועדת השרים לענייני שרות הביטחון הכללי" וללא חובת דיווח לממונה עליו ב- 99% מפעילותיו. המוסד מבצע את פעילותו בניגוד מוחלט לחוק במדינות זרות בהן הוא פועל [REDACTED] שלא כמו שאר ראשי הארגונים במדינות המערב, המוסד פועל בחופש כמעט מוחלט, וקובע לעצמו את היעדים אך גם את הדרכים הנכונות להשיגם, בתוך שטח אפור רחב, וכל זאת כדי להשיג את יעדיו הלאומיים.

בהופעתי מול הוועדה הדגשתי שאינני מתייחס בהתנגדותי למינוי זה לאותם נושאים המוכרים לראש הממשלה אשר אחראי על מינוי ראש המוסד כגון: חוסר בניסיון במבצעים מיוחדים, חוסר הבנה מעמיקה בעבודת גופי המוזיעין, חוסר בהיכרות עם פעילות המוסד או חוסר בשפת עבודה נדרשת – אנגלית. כל אלו אינם רלוונטיים לטיעוני. אטען שהמינוי שהובא בפנינו נגוע בטוהר-מידות, ואטען שראש המוסד חייב להציב בפני הארגון גבולות ברורים כדי שלא יוביל, חס וחלילה, את מדינת ישראל למשבר אסטרטגי או לפגיעה בעובדיו.

התמקדתי בתמרור אזהרה בזהק בדמות הפעלת הנער אלמקייס, מעצם היוזמה להפעלתו. היוזמה לפעילות האסורה בעייתית ומצביעה על חוסר שיקול דעת בסיסי בנוסף לטוהר מידות לקוי ובעייתי מאוד. הבעיה איננה רק ההחלטה לעבור באופן

מדינת ישראל

המוסד למודיעין ולחפיקים מיוחדים

מודע על נוהל צבאי ולעקוף את היחידה בצה"ל האמונה על הפעלת סוכנים. הבעיה נעוצה בשאלה האם ההחלטות של גופמן התקבלו ביושר ובהגינות מול המערכת. לכן התשובה היא שלילית. ניסיון המעקף נבע, למיטב הבנתי, מרצון לקצר תהליכים. עם זאת, קצין בכיר, ובוודאי ראש המוסד, חייב לנקוט בשיקול דעת רחב בהבנת המשמעות של החלטתו לעבור עבירה מסוג זה. הסמכות הממונה על הפעלת סוכנים בצה"ל נתונה בידי יחידה 504. עקיפת סמכות זו מסוכנת. לו אירוע מסוג זה היה מתקיים במוסד, כאשר ראש אגף שאיננו מתמחה בהפעלת סוכנים היה לוקח את החופש לעשות כן, הוא היה נותן על כך את הדין מיידי, כולל האפשרות שהיה מועבר מתפקידו בשל ההשלכות הרחוביות הפוטנציאליות.

שאלה נוספת הנוגעת במישרין בטוהר המידות – הינה מוסריות מול הקטין. האם הייתה התנהגות הוגנת וישרה של תא"ל גופמן ברגע שנודע לו על דבר המעצר, במידה וידע על כך, או במידה ויכול היה לדעת לו רק שאל שאלה אחת מדרשת. לא אכנס לשאלה האם תא"ל גופמן ידע על ההפעלה החריגה. אטען שמי שעבר ביועין על הנהלים חייב לדעת כיצד מתפתחת העבירה אליה הוא היה מודע, וכיצד מתקדמת ההפעלה אותה הוא אישר שלא כדין. אם הוא לא ידע על פרטי ההפעלה ולא עקב אחר התפתחותה יש כאן בעיה אחרת, חמורה בהרבה אשר בוודאי שאיננה מאפשרת לגופמן לעמוד בראשות המוסד. מראש המוסד מצופה שידע, יברר, ידרוש ויחקור בנושאים רבים, בוודאי בנושא רגיש שהוא איננו בקיא בו – הפעלת סוכנים או משוטטים. עבירה על נוהל במודע, תוך זלזול מוחלט בהחלטות צה"ל, עד כדי השארת ההפעלה המסוכנת בניגוד לנהלים להחלטת דרג פיקוד זוטר בלבד זו הרמה הגרועה ביותר של קבלת החלטות וטוהר מידות. אטען שאם גופמן לא ידע על פרטי ההפעלה, לא ידע על המעצר, ולא ידע על מה שקרה לנער לאחר מעצרו, הוא איננו מתאים בכלל לתפקיד ראש המוסד. לא בכל פרט ראש המוסד מבין לעומק הדברים, אך הוא נדרש לשאול שאלות ולא להותיר סוגיות אלו ללא מענה מתאים או לדרגים שמתחתיו להסתבך עם סוגיות נפיצות.

איני יודע מדוע הצבא לא לקח אחריות על האירוע, ומדוע לא פטר את הקטין ממעצר ממושך, אך דבר אחד ברור מעל לכל צל של ספק, מחובתו של צה"ל הייתה למנוע מהקטין את המעצר. תא"ל גופמן קיבל הערה פיקודית על התנהלותו. בנרמות הנהוגות בצה"ל הערה פיקודית לקצין בכיר כל כך בדרגת תא"ל כל כך הינה דבר חריג ביותר. האלוף ברעם אשר נתן לגופמן את ההערה לא נתן מעולם הערה פיקודית לתא"ל. ההערה נבעה מעבירה על נהלים או עבירת מוסר או שניהם – ושתי העבירות הללו הינן עבירות על טוהר מידות. שתי העבירות הללו מעידות על חוסר מובהק בשיקול דעת. אם אתייחס רק לחלק הראשון של העבירה, רק להפעלת הקטין בניגוד מוחלט לנהלים, מדובר בניסיון לקצר תהליכים תוך פגיעה ברורה בכל סטנדרט ונורמה מקובלים תוך זלזול מופגן בנהלים. בראיית תפקידו של ראש המוסד, התשובה החמורה ביותר הינה שגופמן לא ידע על הפעלתו של הנער או מעצרו. במידה וידע על

מדינת ישראל

המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים

הפעלתו או מעצרו יש כאן בעיית מוסר קשה שאיננה מאפשרת למנותו לתפקיד. במידה ולא ידע יש כאן בעיה חמורה של הותרת הבעיה במשמעויות של מה שעלול להיגרם כתוצאה מההפעלה וזאת ללא קשר לגילו של המופעל.

המוסד עובד בשגרה בתוך השטח האפור. פעילות המנגדת לנהלים או כזו המנגדת לערכי המוסר הינה בעיה חמורה שאיננה מתקבלת על הדעת ואיננה מאפשרת לקחת את הסיכון ולמנותו לתפקיד כל כך רגיש. תמיד ניתן להסביר שהפעילות התבצעה לטובת ביטחון המדינה אך באמירה זו טמונה בעיה גדולה של קביעת גבולות, וכאמור, ראש המוסד קובע את הגבולות לארגון במציאות הקיימת היום בה המוסד עובד ללא חוק וללא פיקוח או בקרה. הסיכון הוא גדול מאוד. קיצור תהליכים עלול לסכן את עובדי המוסד עצמם (חיייהם וחירותם). את הארגון ואף לגרום לנזק עצום למדינת ישראל.

אירוע אלמקייס עלול להיות דפוס של הליכה על הסף של קצין בכיר שנהלים מבחינתו נועדו לעצור אותו מלבצע את הפעילות הנדרשת למען ביטחון מדינת ישראל, לתפיסתו. אם הוא סבור שניתן באמצעות עקיפת נהלים ועקיפת נורמות לסייע לביטחון המדינה זהו דפוס שעלול להתפתח לכדי סכנה חמורה בהיותו ראש המוסד.

אלמקייס עלול לשמש כדוגמא לתופעה. יש שיאמרו שהוא הפגין אומץ ויצירתיות, שהוא שובר מסגרות ושאין אנו חייבים לדקדק בכל נוהל או חוק. ראש המוסד מקבל החלטות רבות באומץ לב פיקודי בכל יום במהלך תפקידו. המוסד פועל בשטחים אפורים, ומנסה, למען ביטחון המדינה, למען שלום לוחמיו ולמען יחסינו האסטרטגיים עם מדינות ידידותיות, שלא לחצות קווים אדומים. כל קו אדום כזה הוא שטח מסוכן מאוד. היושרה האישית וההתנהגות האתית המצופה מראש המוסד איננה מאפשרת למנותו לתפקיד, ללא קשר לשאלה האם גופמן ידע או לא ידע על הפעלת הנער. עבירה במודע על נהלים תגרום בוודאות לתקלה, במוקדם או במאוחר. מעבר לאומץ הקיים אצל כל מפקד במוסד, ראש המוסד מחויב לעמוד ברמה המוסרית הנדרשת ובשיקול דעת. ראש המוסד חייב לחשוב על השלכות המעשה בבחינת סוף מעשה במחשבה תחילה ולא יעלה על הדעת שבמודע יעבור על הנחיה, נוהל או חוק. ראש המוסד חייב לשיקול את המכלול הרחב של הנושאים העומדים להחלטתו, והמשמעויות הנגזרות מהם. ראש המוסד חייב לשאול את השאלות הנכונות כדי להימנע מתקלות.

שיקול דעת לקוי, אי שאלת השאלות הנדרשות או עבירה במודע על נהלים, גם אם נראה למתבונן מהצד כמהלך אמיץ, מובילים בהכרח לעבירות שסופן תקלה חמורה למוסד. עקיפת סמכות ופעילות בניגוד לאינטרס האירגוני גורמים בהכרח לנזק למערכת כולה. המוסד מלא בעובדים יצירתיים ואמיצים אשר ממליצים למפקדים

מדינת ישראל

המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים

לבצע צעדים קיצוניים אשר חלקם אף מסוכנים. אחריותו של העומד בראש הארגון לשקול באופן רחב את המשמעות הכוללת של החלטותיו, לשאול שאלות, ולקבל החלטה אמיצה אשר איננה עוקפת חוק אלא החלטה אמיצה אשר מתמודדת עם המשמעות אשר בין השאר אין ספק לגביה ברמת טוהר המידות שלה. בכלל זה אציין יושרה, רמת מוסר וקבלת החלטות מבלי לנצל את המעמד כגורמים קריטיים לתפקידו של ראש המוסד.

הסכנה היא שאירועי טוהר-מידות וחוסר שיקול דעת יחזרו על עצמם גם בעתיד אך הפעם, בתפקידו כראש המוסד, ההמלצות יהפכו להחלטות של אדם אחד. התנהגות זו עלולה להצביע על סימפטום קבוע של אדם אשר עלול לעשות נזק בתוך ארגון הפועל ללא חוק וללא בקרה, באופן חריג ביותר בעולם המערבי כולו.

NEWS

בברכה,

דוד ברנע

ראש המוסד